

Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

Horarios

Horarios

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grao en Estudos de Galego e Español

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G160V01101	Lingua: Comunicación oral e escrita: Español I	1c	6
V01G160V01102	Filosofía: Filosofía da ciencia e da linguaxe	1c	6
V01G160V01103	Idioma moderno: Lingua portuguesa I	1c	6
V01G160V01104	Literatura: Panorama da literatura galega I	1c	6
V01G160V01105	Lingüística: Introducción ao estudo da linguaxe e a comunicación	1c	6
V01G160V01201	Lingua: Comunicación oral e escrita: Galego I	2c	6
V01G160V01202	Idioma moderno: Lingua portuguesa II	2c	6
V01G160V01203	Lingua clásica: Lingua latina	2c	6
V01G160V01204	Literatura: Panorama da literatura en lingua española I	2c	6
V01G160V01205	Literatura: Teoría da literatura	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua: Comunicación oral e escrita: Español I				
Materia	Lingua: Comunicación oral e escrita: Español I			
Código	V01G160V01101			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Anaya Revuelta, Inmaculada			
Profesorado	Anaya Revuelta, Inmaculada Rodríguez Gallardo, Ángel			
Correo-e	ianaya@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia revisa e reforza os coñecementos de lingua española que posúe o alumnado. Ademais, a materia incide na aplicación práctica da norma académica adaptada á construción de discursos orais e escritos de carácter formal en contextos comunicativos diversos.			

Competencias de titulación	
Código	
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Fundamentar con coñecementos teóricos una expresión correcta y fluida en lengua española.	A6	B1
Analizar y desarrollar ejemplos de expresión oral y escrita.	A6 A13	B1 B3
Promover la autonomía del alumnado para producir y corregir diversos tipos de textos orales y escritos, utilizando adecuadamente los recursos de la lengua española.	A7 A13	B2 B4

Contidos	
Tema	
Tema 1. La comunicación escrita	1.1. Construcción del texto 1.2. Coherencia y cohesión 1.3. Niveles y registros de lengua
Tema 2. Tipos de textos	2.1. El texto argumentativo 2.2. El texto expositivo
Tema 3. Pragmática de la puntuación y de los marcadores del discurso	3.1. Puntuación y estructura del texto 3.2. Posibilidades discursivas de los marcadores
Tema 4. La comunicación oral	4.1. Pautas para hablar bien en público 4.2 Aspectos verbales y no verbales del discurso

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0	2
Sesión maxistral	15	30	45
Presentacións/exposicións	8	24	32
Traballos tutelados	6	6	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	16	32	48
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	6	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	A actividade introductoria consistirá en expoñer os obxectivos e as principais tarefas previstas para o curso. Delimitaranse tamén as principais liñas temáticas do curso.
Sesión maxistral	Consiste na exposición dos contidos xerais da materia co obxectivo de comunicar coñecementos e metodoloxías de análise. As explicacións estarán ordenadas e ben estruturadas e contarán con exemplos claros que aseguren a comprensión dos contidos.
Presentacións/exposicións	Os estudantes expoñerán de forma oral as diferentes prácticas previstas no desenvolvemento do curso.
Traballos tutelados	Os estudantes realizarán traballos individuais ou en grupo tutelados polos docentes do curso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formularanse na aula unha serie de problemas e exercicios relacionados coa materia traballada nas clases. O obxectivo é reflexionar e relacionar teoría e práctica. Tamén constitúe unha actividade básica para reforzar os coñecementos que se van adquirindo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Tanto para a realización de traballos tutelados como para a resolución de exercicios, atenderase ao alumnado de maneira individual co fin de resolver as súas dúbidas ou problemas. Recoméndase, en todo caso, a consulta individual ou en pequenos grupos nas titorías, ben nas previamente marcadas polo horario oficial do docente, ben nas concertadas entre docente e discentes.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tanto para a realización de traballos tutelados como para a resolución de exercicios, atenderase ao alumnado de maneira individual co fin de resolver as súas dúbidas ou problemas. Recoméndase, en todo caso, a consulta individual ou en pequenos grupos nas titorías, ben nas previamente marcadas polo horario oficial do docente, ben nas concertadas entre docente e discentes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Consistirá na exposición oral individual, por parte do alumnado dun tema concreto que se escollerá entre os propostos polos docentes. O obxectivo é avaliar a competencia oral, non verbal e escrita dos discentes nun contexto discursivo.	35
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Consistirá nunha proba sobre algúns dos aspectos estudados durante o curso.	35
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Consistirá na realización de exercicios, resolución de casos prácticos e breves exposicións comunicativas.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao inicio do curso, as alumnas e alumnos deberán indicarlle aos docentes a forma de avaliación pola que optan, é dicir, avaliación continua (traballos de aula, presentacións, proxectos, probas, etc.) ou avaliación única (un único exame ao final do cuadrimestre).

O exame final para o alumnado de avaliación única terá lugar na penúltima semana do curso.

O alumnado que non poida asistir ás clases regularmente debe poñerse en contacto cos docentes ao inicio do curso.

Os estudantes Erasmus e doutros programas de intercambio internacional (deben acreditar nivel B2 de español) poderán realizar as probas coa axuda dun dicionario.

O alumnado que non supere a materia ao final do cuadrimestre poderá presentarse á convocatoria oficial de xullo, que consistirá en todos os casos nun exame, con cuestións teóricas e prácticas. Non se gardarán as cualificacións obtidas a través das probas, actividades e traballos realizados ao longo do curso.

Tanto nas probas coma no resto dos exercicios propostos ao longo do curso penalizaranse os erros ortográficos, os erros na expresión, as incoherencias sintácticas, etc. Penalizarase tamén a copia ou o plaxio.

Bibliografía. Fontes de información

Campo Vidal, Manuel, **¿Por qué los profesionales no comunicamos mejor?**, RBA,

CasalmigliaBlancafort, Helena y Tusón Valls, Amparo, **Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso**, Ariel,

Cassany, Daniel, **La cocina de la escritura**, Anagrama, Barcelona,

Cassany, Daniel, **En línea. Escribir y leer en la red**, Anagrama, Barcelona,

García Carbonell, Roberto, **Hablar bien en público en las relaciones personales y de negocios**, Tórculo Ediciones,

Montolío, Estrella (coord), **Manual práctico de escritura académica**, Ariel, Barcelona,

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, **Ortografía de la lengua española**, Madrid, Espasa,

Reyes, Graciela, **Cómo escribir bien en español**, Arco libros,

Shel Leanne, **Hablar como Obama**, Profit Editorial,

Na clase indicárase a bibliografía complementaria ou especializada, de ser o caso, para cada tema.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Comunicación oral e escrita: Español II/V01G160V01305

Outros comentarios

Se recomienda, como mínimo, un nivel B2 de español para cursar esta materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Filosofía: Filosofía da ciencia e da linguaxe				
Materia	Filosofía: Filosofía da ciencia e da linguaxe			
Código	V01G160V01102			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Asignatura de introducción en las condiciones lingüísticas, lógicas y metodológicas del conocimiento.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Coñecer a diferenza teórica entre procesos de explicación e procesos de comprensión.	A4	B1
	A6	B3
	A9	B4
		B5
2. Dominar practicamente a linguaxe simbólica da lóxica proposicional e a lóxica de predicados.	A6	B1
		B2
		B5
3. Coñecer e distinguir criticamente as diferentes tradicións na filosofía da ciencia e na filosofía da linguaxe.	A4	B2
	A6	B4
	A8	B5
	A9	
	A13	

Contidos

Tema

1. Introducción: o problema do coñecemento e da linguaxe.	1.1. Diferenza entre ciencias formais, ciencias da natureza e ciencias humanas. 1.2. Dous paradigmas do coñecemento: explicación e comprensión.
2. Fundamentos da filosofía da ciencia.	2.1. Nocións básicas: causalidade, observación, conceptos científicos, hipóteses, leis, teorías. 2.2. Perspectivas clásicas da filosofía da ciencia: neopositivismo, estruturalismo, teoría de modelos. 2.3. A crítica á filosofía da ciencia: Thomas S. Kuhn e P. Feyerabend. 2.4. Problemas específicos da interpretación en ciencias humanas.
3. A linguaxe lóxica.	3.1. Linguaxes naturais e artificiais. 3.2. O cálculo lóxico. Sintaxe e semántica. 3.3. Lóxica de proposicións. 3.4. Lóxica de predicados.
4. Fundamentos da filosofía da linguaxe.	4.1. Perspectiva lóxico-analítica. O problema da verdade. 4.2. Perspectiva hermenéutica. Linguaxe e verdade.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	26	30	56
Resolución de problemas e/ou exercicios	9	9	18
Presentacións/exposicións	14	56	70
Probas de resposta curta	1	2	3
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	1	2
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o estudiantado.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adoitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado, ante o docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto etc. Pódese realizar de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Aclarar e ampliar aspectos da explicación maxistral, insistindo naqueles aspectos que pola súa importancia xeral ou polo seu interese persoal resulten decisivos para un aproveitamento específico da materia explicada. Axudar a resolver problemas de lóxica especialmente complexos, axudando de forma individualizada en todos aqueles procedementos concretos que presenten dificultades. Criticar e corrixir a exposición pública no relativo, sobre todo, a dous aspectos: contido e retórica, remarcando a íntima relación que gardan entre si os contidos informativos e a forma de expoñer.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aclarar e ampliar aspectos da explicación maxistral, insistindo naqueles aspectos que pola súa importancia xeral ou polo seu interese persoal resulten decisivos para un aproveitamento específico da materia explicada. Axudar a resolver problemas de lóxica especialmente complexos, axudando de forma individualizada en todos aqueles procedementos concretos que presenten dificultades. Criticar e corrixir a exposición pública no relativo, sobre todo, a dous aspectos: contido e retórica, remarcando a íntima relación que gardan entre si os contidos informativos e a forma de expoñer.
Presentacións/exposicións	Aclarar e ampliar aspectos da explicación maxistral, insistindo naqueles aspectos que pola súa importancia xeral ou polo seu interese persoal resulten decisivos para un aproveitamento específico da materia explicada. Axudar a resolver problemas de lóxica especialmente complexos, axudando de forma individualizada en todos aqueles procedementos concretos que presenten dificultades. Criticar e corrixir a exposición pública no relativo, sobre todo, a dous aspectos: contido e retórica, remarcando a íntima relación que gardan entre si os contidos informativos e a forma de expoñer.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Cada estudante traballará un texto clásico da materia que terá que expoñer publicamente.	25
Probas de resposta curta	Probas para avaliar as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. O alumnado debe responder de maneira directa e breve baseándose nos coñecementos que ten sobre a materia.	50
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Proba en que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o estudantado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial e non presencial, utilizando diferentes ferramentas como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia etc.	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

Los estudiantes están obligados a asistir al menos al 80% de las clases en el caso de acogerse a evaluación continua. Si algún motivo justificado les impide la asistencia regular, deberán advertirlo en su momento al responsable de la asignatura. En este último caso, se procederá a una evaluación mediante una prueba única final (antes de concluir el cuatrimestre). Igualmente, quien siga el proceso de evaluación continua y no llegue al aprobado con las notas de clase, deberá presentarse a la 2ª convocatoria en la que se evaluará mediante prueba presencial de la totalidad de los contenidos del programa.

Bibliografía. Fontes de información

Th. S. Kuhn, **La estructura de las revoluciones científicas**, Fondo de Cultura Económica,
M. Manzano / A. Huertas, **Lógica para principiantes**, Alianza Editorial,
J. Hierro Pescador, **Principios de Filosofía del lenguaje**, Alianza Editorial,
Wartofsky, M. W., **Introducción a la Filosofía de la ciencia**, Alianza Editorial,
Valdés Villanueva, L., **La búsqueda del significado**, Tecnos,
A. Deaño, **Introducción a la Lógica formal**, Alianza Editorial,
M. Garrido, **Lógica Simbólica**, Tecnos,
Stegmüller, W., **Teoría y Experiencia**, Ariel,
Stegmüller, W., **La concepción estructuralista de las teorías**, Alianza Editorial,
Carnap, R., **Fundamentación lógica de la física**, Sudamericana,
Carnap, R./Morgensten, O., **Matemáticas en las ciencias del comportamiento**, Alianza Editorial,
Wright, C.H. von, **Explicación y comprensión**, Alianza Editorial,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma moderno: Lingua portuguesa I				
Materia	Idioma moderno: Lingua portuguesa I			
Código	V01G160V01103			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Arias Freijedo, José Benito			
Profesorado	Arias Freijedo, José Benito Carvalho de Sant Anna, Monica Heloane			
Correo-e	freixedo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia preténdese que o alumnado adquira coñecementos básicos da lingua e culturas de expresión portuguesa			

Competencias de titulación

Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolverse aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Adquirir coñecementos básicos de lingua portuguesa: compreensão oral e escrita, expressão oral.	A10	B5
Adquirir coñecementos básicos de lingua portuguesa: expressão oral e escrita	A1 A10	B5
Adquirir coñecementos básicos de países de lingua oficial portuguesa: aspetos básicos culturais	A1 A10	B3
Saber traballar em grupo na realização de actividades prácticas nas aulas	A1 A4 A6	B4

Contidos

Tema	
Conteúdos gramaticais	Conteúdos gramaticais relacionados com o nível A1 do Marco Europeu Comum para o Ensino de Línguas.
Conteúdos lexicais e temáticos	Conteúdos lexicais e temáticos relacionados com o nível A1 do Marco Europeu Comum para o Ensino de Línguas.
Contidos pragmáticos	Tratamento; Idiomatismos; Falsos amigos; Registros.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	10	20	30

Resolución de problemas e/ou exercicios	12	24	36
Traballos de aula	18	20	38
Eventos docentes e/ou divulgativos	3	6	9
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	10	12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	8	10
Outras	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Sessões teóricas: explicações teóricas gramaticais.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Sessões práticas: exercícios práticos de produção escrita e oral. Revisão de conteúdos gramaticais com exercícios.
Traballos de aula	Sessões práticas: exercícios gramaticais e revisões que requerem uma preparação prévia pela parte dos alunos. Trabalhos em grupo e apresentação em aula.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Assistência a conferências, filmes, seminários, práticas de campo e outras atividades relacionadas com os conteúdos da matéria.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Atenção a problemas específicos apresentados pelos alunos durante as sessões práticas. Uma ou várias provas orais individuais ou em grupos de número reduzido.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atenção a problemas específicos apresentados pelos alunos durante as sessões práticas. Uma ou várias provas orais individuais ou em grupos de número reduzido.
Probas	Descrición
Outras	Atenção a problemas específicos apresentados pelos alunos durante as sessões práticas. Uma ou várias provas orais individuais ou em grupos de número reduzido.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios		15
Traballos de aula	Exercícios orais e escritos efetuados durante as sessões práticas. produção e apresentação de atividades diversas apresentadas pelos alunos, com tempo prévio.	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Diferentes exercicios práticos (escritos ou orais) a realizar nas aulas.	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Prova escrita a ser aplicada na última sessão.	20
Outras	Provas orais, apresentações orais de trabalhos; trabalhos de produção textual.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

As/Os estudantes deberán escoller no principio do curso entre dúas opcións: un sistema de avaliación continua (cf. supra) ou un sistema de avaliación única. Recoméndase optar polo primeiro.

É condición obrigatoria para ser avaliada/o de forma continua a asistencia a un 80% das aulas, a non ser que haxa motivos xustificadas para unha asistencia lixeiramente inferior, que deberán ser comunicados ao profesorado o antes posible.

É recomendable consultar regularmente os espazos virtuais da materia na plataforma TEMA (<http://fatic.uvigo.es>).

Quen incumpra as condicións esixidas para a avaliación continua ou quen opte de forma directa pola avaliación única será avaliada/o ao final do primeiro período ou, para quen non supere a primeira convocatoria, na segunda edición das actas (convocatoria de xullo) da seguinte forma:

1. Cunha proba escrita teórico-práctica (contando 75% da nota final [teoría: 25%; práctica: 50%]);

e

2. Cunha proba de expresión oral (contando 25% da nota final) que será gravada. A convocatoria das probas de expresión oral deberá acordarse co profesorado **coa antelación necesaria, sendo responsabilidade do alumnado contactar co profesorado. A non presentación á proba de expresión oral suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos na mesma.**

En todo caso, recoméndase a asistencia ás aulas e ás titorías e consultar regularmente os espazos virtuais da materia na plataforma TEMA (<http://faitic.uvigo.es>), mesmo que non se siga o sistema de avaliación continua.

Bibliografía. Fontes de información

COIMBRA, O. M.; COIMBRA, I. *Gramática Ativa 1*, Lidel, 2011 (ISBN: 978-972-757-638-8).

COIMBRA, O. M.; COIMBRA, I. *Gramática Activa 2*, Lidel, 2006 (ISBN: 978-972-757-173-4).

Coleção guias práticas. Com ou sem acento? Porto editora (ISBN: 978.972.0.31936-4).

Coleção Guias Práticas. Com ou sem hífen? Porto editora (ISBN: 978.972.0.31937-1).

Dicionário da Língua Portuguesa 2011, Porto Editora, 2010 (ISBN: 978-972-0-01564-8).

Dicionário Editora de Espanhol-Português, Porto Editora, 2008 (ISBN: 978-972-0-01371-2).

Dicionário Editora de Português-Espanhol, Porto Editora, 2010 (ISBN: 978-972-0-01559-4).

Dicionário Moderno de Sinónimos e Antónimos. (Acordo Ortográfico) Porto editora (ISBN: 978.972.0.05754-9).

Dicionário Moderno de Verbos Portugueses, Porto Editora, 2010 (ISBN: 978-972-0-05756-3).

Diciopédia 2010 - DVD-ROM, O Poder do Conhecimento, Porto: Porto Editora, 2009.

FLiP 8 - Ferramentas para a Língua Portuguesa, Ed. Priberam, 2010.

Novo Corretor Aurélio 2, Ed. Positivo, 2010.

Prontuário da Língua Portuguesa, Porto Editora, 2010 (ISBN: 978-972-0-01438-2).

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Idioma moderno: Língua portuguesa II/V01G160V01202

Panorama das literaturas lusófonas/V01G160V01506

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura: Panorama da literatura galega I				
Materia	Literatura: Panorama da literatura galega I			
Código	V01G160V01104			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Navaza Blanco, Gonzalo			
Profesorado	Navaza Blanco, Gonzalo			
Correo-e	gnavaza@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Literatura galega desde a Idade Media ao Rexurdimento			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
- Coñecer a cronoloxía da literatura galega, os seus períodos e as principais producións de cada un deles.	B1
- Dispoñer de instrumentos metodolóxicos que permitan a análise da estrutura dun texto literario.	A3 B4

- Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións da literatura galega, con atención ao contexto histórico e as literaturas emparentadas.	A3 A6 A7 A8 A9 A11 A12	B1 B2 B3 B4 B5
--	--	----------------------------

Contidos

Tema

1. Cronoloxía da literatura galega.	Períodos: A Idade Media. A decadencia. A literatura galega a partir do Rexurdimento.
2. A lingua medieval. A produción literaria en galego na Idade Media.	a. A lingua literaria da Idade Media. b. Os textos literarios conservados. Os cancioneros. Outros textos. c. A lírica profana: cantigas de amigo, de amor e de escarnio e maldicir. d. O cancionero relixioso e a prosa medieval.
3. A decadencia do galego como lingua literaria e os chamados Séculos Escuros.	a. O contexto social e histórico. b. A literatura popular. O Teatro. c. Poesía dos séculos XVI e XVII. d. O galego no século XVIII. Os antecedentes do Rexurdimento. Fruíme, Sarmiento, outros autores.
4. Literatura galega no inicio do século XIX.	a. Autores e períodos. b. Obras e autores nas primeiras décadas do XIX. A literatura de circunstancias, a prosa propagandística. c. Fandiño e o teatro en galego nos inicios do s. XIX.
5. O provincialismo. Os precursores. Autores anteriores ao Rexurdimento pleno.	a. O cultivo literario do galego na décadas de 1840 e 1850. b. X. M. Pintos. c. Francisco Añón. Outros autores.
6. Rosalía de Castro.	a. Vida e obra de Rosalía. b. Cantares gallegos. c. Follas Novas. d. A prosa galega de Rosalía. O Conto gallego.
7. Eduardo Pondal.	a. Vida e obra de Pondal. b. Celtismo, bardismo, helenismo, visión da natureza. Outros temas na poesía de Pondal.
8. Manuel Curros Enríquez.	a. Vida e obra de Curros. b. Aires da miña terra e O divino sainete.
9. Lamas Carvajal e outros autores. A narrativa galega no século XIX.	a. Lamas Carvajal. A obra literaria. b. Marcial Valladares e Maxina. c. A obra narrativa de López Ferreiro. Outros narradores.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	2	2	4
Eventos docentes e/ou divulgativos	3	3	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	20	30
Presentacións/exposicións	8	16	24
Debates	4	8	12
Traballos tutelados	2	4	6
Sesión maxistral	18	36	54
Probas de resposta curta	2	3	5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	4	6
Probas de autoavaliación	1	2	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminarios	Actividades destinadas a analizar un texto literario específico segundo os métodos expostos nas clases teóricas ou maxistrais.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia a conferencias relacionadas cos contidos da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Análise de textos repartidos na aula.
Presentacións/exposicións	Exposición breve na aula, por parte do alumno, dun tema específico previamente asignado.

Debates	Posta en común de análises e interpretacións dun fragmento literario repartido na aula.
Traballos tutelados	Traballos destinados a familiarizar o alumno coa busca de información en arquivos e bibliotecas (Fundación Penzol, Arquivo municipal de Vigo, Arquivo do Museo de Pontevedra, etc.)
Sesión maxistral	Exposición na aula, combinando sempre os aspectos teóricos coa lectura de textos literarios que serán repartidos na aula.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Debates	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Sesión maxistral	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Presentacións/exposicións	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Probas	Descrición
Probas de resposta curta	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.
Probas de autoavaliación	Orientación para os traballos tutelados e revisión dos resultados como preparación para a exposición na aula por parte do alumnado. Explicación dos resultados das avaliacións. Revisión dos resumos presentados tras a asistencia a unha conferencia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Eventos docentes e/ou divulgativos	Poderá esixírselle ao alumnado un resumo das conferencias ou eventos docentes e/ou divulgativos.	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Avaliaranse como complemento das probas de resposta longa e dos estudos e actividades previos dos traballos tutelados.	5
Presentacións/exposicións	Un terzo da nota correspondente ao traballo tutelado valora a capacidade expositiva na presentación ou exposición na aula.	10
Traballos tutelados	Equivalen a un 30% da nota. A avaliación desagregámola na nota atribuída aos estudos ou actividades previos e as autoavaliacións (1) o traballo tutelado en si (1) e a exposición na aula (1) [total: 3].	10
Sesión maxistral	A adquisición dos contidos e destrezas adquiridos nas sesións maxistrais avalíase nas probas correspondentes. Valorárase, ademais, a asistencia ás clases (que ha de superar o 80% das horas), a atención e a participación.	5
Probas de resposta curta	Unha proba tipo test servirá para detectar a adquisición de competencias no relativo aos contidos e á capacidade de interpretar e analizar un texto literario.	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realizaranse polo menos dúas probas en que o alumnado deba desenvolver por escrito un tema e un comentario dun texto literario.	35
Probas de autoavaliación	Complementarias da cualificación dos traballos tutelados.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

(1). O alumnado cualificado negativamente na avaliación continua pode someterse a nova avaliación na segunda

convocatoria mediante un exame escrito. Dependendo da cualificación obtida na avaliación continua, este exame poderá substituírse pola presentación dun traballo.

(2). Para o alumnado que non se somete á avaliación continua, a cualificación da primeira convocatoria basearase, a partes iguais, nun traballo escrito (proposto no inicio do cuadrimestre) e un exame (na fin do cuadrimestre). En caso de obter cualificación negativa no traballo ou no exame, será avaliado en segunda convocatoria; para a cualificación do traballo, presentándoo novamente coas modificacións suxeridas, e para o exame, someténdose a unha nova proba escrita.

(3). O alumnado de Complementos de Formación cursa con esta materia seis créditos de literatura galega, que deben completarse cos de Panorama da literatura galega II. A comezo de curso pode solicitar ser avaliado segundo os criterios destinados á avaliación continua ou rexerse polos expostos en (2).

Bibliografía. Fontes de información

Carballo Calero, Ricardo, **Historia da literatura galega contemporánea**, Ed. Galaxia,

Gutiérrez Izquierdo, Ramón, **Lecturas de nós**, Ed. Xerais de Galicia,

Tarrío, Anxo, **Literatura galega. Aportacións a unha historia crítica**, Ed. Xerais de Galicia,

VV. AA., **Diccionario da literatura galega (3 vols)**, Ed. Galaxia,

VV. AA., **Galicia. Literatura. Vol. XXXIV**, Hércules Ediciones,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Panorama da literatura galega II/V01G160V01303

Outros comentarios

O alumnado de Complementos de Formación cursa con esta materia 6 créditos de literatura galega, que deben completarse cos de Panorama da Literatura Galega II.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingüística: Introducción ao estudo da linguaxe e a comunicación				
Materia	Lingüística: Introdución ao estudo da linguaxe e a comunicación			
Código	V01G160V01105			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Ramallo Fernández, Fernando García-Miguel Gallego, José María			
Profesorado	García-Miguel Gallego, José María Ramallo Fernández, Fernando			
Correo-e	framallo@uvigo.es gallego@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/centros/fft/			
Descrición	Materia introdutoria ao estudo da linguaxe, das linguas e da lingüística xeral			

Competencias de titulación

Código	
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer as ferramentas conceptuais e analíticas que ofrece a lingüística para o estudo e descrición das linguas.	A6 A7 A13	B1 B3 B4
Razoar sobre a capacidade lingüística humana e sobre a diversidade de linguas.	A6 A7 A13	B1 B4
Ser capaz de comprender lecturas introdutorias sobre a linguaxe e as linguas, e discriminar os contidos fundamentais dos contidos secundarios.	A6 A7	B1
Resolver exercicios básicos.	A6 A7	B1 B4
Ter habilidade e boa disposición para traballar con linguas descoñecidas.	A6 A7	B1 B4

Contidos

Tema	
Bases biolóxicas da linguaxe e bases antropolóxicas das linguas.	A orixe da linguaxe. A orixe da escritura. Sistemas de escritura. Zoosemiótica.

As linguas e a comunicación.	A triple estrutura da comunicación humana: niveis verbal, paraverbal e kinésico-proxémico. As linguas como estruturas: as unidades lingüísticas. Competencia gramatical e competencia comunicativa (lingua e fala). Lingüística e gramática. As linguas do mundo.
A natureza social da linguaxe.	Homoxeneidade e heteroxeneidade das linguas. A variación interna das linguas: variedades e variables lingüísticas. A diversidade lingüística do mundo: bilingüismo, plurilingüismo e multilingüismo.
A natureza neuropsicolóxica da linguaxe	Linguaxe e pensamento. Estrutura lingüística cerebral. A adquisición das linguas. Bilingüismo infantil. Aprendizaxe de linguas estranxeiras e didáctica das linguas.
A base sonora das linguas.	Fonética. Fonoloxía.
Palabras e frases.	Morfoloxía. Sintaxe.
O significado.	Semántica.
A intención e o diálogo.	Pragmática. Análise do discurso e da conversa.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	24	0	24
Debates	4	18	22
Resolución de problemas e/ou exercicios	22	20	42
Probas de resposta curta	1	30	31
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	30	31

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ós alumnos sobre cales dos contidos das lecturas relacionadas (ver Traballo tutelado) son fundamentais e cales secundarios. Para seguir as clases o alumno disporá, con cada Tema, dun Guión detallado dos contidos, así coma, no seu caso, da lectura acompañante correspondente.
Debates	Preparación e participación activa nas sesións de debate que se propoñan ó longo do curso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Os exercicios básicos serven para revisar os conceptos teóricos elementais e aplicalos a datos sinxelos. Os exercicios han ser resoltos en clases (previa preparación dos mesmos na casa), ou devoltos corrixis e cualificados polo profesor (no caso daqueles exercicios específicos que se entreguen con esa finalidade).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Debates	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Probas	Descrición
Probas de resposta curta	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Cada estudante deberá asistir a un mínimo de dúas sesións de atención personalizada individual para resolver dúbidas, consultar avaliacións provisionais e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Levarase un control do grao de asistencia a clases, e dentro do sistema da avaliación continua. Unha asistencia a alomenos un 80% das sesións considérase imprescindible para unha axeitada comprensión da materia. Ademais da asistencia, valorarase o seguemento e a participación nas clases.	10

Debates	Preparación e participación activa nos debates que se propoñan ao longo do curso	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	Asistencia, seguemento e participación nas clases dedicadas a resolver os exercicios e os problemas propostos. Achega por parte do estudantado de respostas orais e/ou escritas aos exercicios propostos.	30
Probos de resposta curta	Realización de probas escritas específicas nas que o estudantado demostre que sabe recoñecer, describir e exemplificar os conceptos e termos básicos da materia.	20
Probos de resposta longa, de desenvolvemento	Realización dunha proba na que se demostre a capacidade de razoamento e argumentación con respecto aos temas da materia.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Contémpnanse dúas posibilidades de avaliación: continua e única. A primeira, recomendada para todo o alumnado, contempla as actividades que se describen na táboa anterior. Para a avaliación continua é imprescindible a asistencia a un mínimo do 80% das horas presenciais. O alumnado que decida non acollerse a este tipo de avaliación, ou que incumpra as condicións esixidas pola mesma, fará un exame global de toda a materia ao final do cuadrimestre. Ao principio de curso debe escollerse o sistema a seguir.

A materia de exame inclúe, en calquera das modalidades, todas as lecturas consideradas obrigatorias, así coma os contidos teóricos e prácticos.

Aqueles que na primeira convocatoria non aprobaren a materia polo sistema da avaliación continua, na convocatoria de xullo deberán presentarse ó exame escrito na data oficial.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica (da que se seleccionarán as lecturas obrigatorias do curso)

Crystal, David (1994 [1987]). *Enciclopedia del lenguaje de la Universidad de Cambridge*. (Edición española dirigida por Juan Carlos Moreno Cabrera). Madrid: Taurus.

Escandell Vidal, Mª Victoria (coord.) (2009). *El lenguaje humano*. Madrid: Ramón Areces.

Escandell Vidal, Mª Victoria (coord.) (2011). *Invitación a la lingüística*. Madrid: Ramón Areces.

Mira Mateus, Maria Helena e Alina Villalva (2006). *O essencial sobre lingüística*. Lisboa: Caminho.

Ramallo, Fernando, Gabriel Rei Doval e Xoán Paulo Rodríguez Yáñez (eds.) (2000). *Manual de ciencias da linguaxe*. Vigo: Xerais.

Trask, Rober L. & Bill Mayblin (2010). *Lingüística: una guía gráfica*. Barcelona: Paidós.

Yule, George (2007). *El lenguaje*. Madrid: Akal (3ª edición).

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Análise do discurso/V01G160V01401

Lingüística, comunicación e cognición/V01G160V01905

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua: Comunicación oral e escrita: Galego I**

Materia	Lingua: Comunicación oral e escrita: Galego I			
Código	V01G160V01201			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Comunicación oral e escrita: galego I, ten como obxectivo consolidar aspectos teóricos e prácticos básicos do galego oral e escrito nos distintos niveis lingüísticos: textual, léxico-semántico, morfosintáctico, fónico e ortográfico.			

Competencias de titulación

Código				
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.			
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.			
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación			
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
- Analizar e valorar criticamente exemplos de expresión oral e escrita en lingua galega.	A7		
- Fundamentar con coñecementos teóricos unha adecuada, coherente e correcta expresión oral e escrita en lingua galega.	A6 A7	B2	
- Promover a autonomía do alumnado para producir e corrixir diversos tipos de textos orais e escritos, utilizando axeitadamente os recursos da lingua galega.	A13		

Contidos

Tema			
BLOQUE 1. Lingua oral e lingua escrita: ferramentas bibliográficas e dixitais para o seu estudo. O galego estándar e as outras variedades lingüísticas: dialectos, sociolectos e rexistros.			
BLOQUE 2. Redacción e construción de textos en galego. A súa presentación e revisión: puntuación e interferencias léxicas e gramaticais. Trazos lingüísticos de enxebriedade en textos galegos.			
BLOQUE 3. Cuestións de galego estándar (I): as NOMIG. Uso das grafías. Acentuación. Grupos grupos cultos. Terminacións. Outros.			
BLOQUE 4. Cuestións de galego estándar (II): Morfosintaxe do verbo e do pronome.			

BLOQUE 5. Cuestións sobre o estándar fónico galego. Pronuncia de vogais abertas e pechadas, da nasal velar e da fricativa prepalatal xorda. Os grupos cultos. Elisións e contraccións na cadea fónica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	21	42	63
Eventos docentes e/ou divulgativos	0	6	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	22	48	70
Actividades introdutorias	4	2	6
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2.5	0	2.5
Outras	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que desenvolverá o alumnado.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Actividades relacionadas coa asistencia a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates, etc, ben en directo, ben a través de vídeo realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividades prácticas en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia, e que veñen complementar as clases maxistrais. Versan sobre aspectos da redacción e corrección de textos, orais e escritos de todo tipo, nos distintos niveis lingüísticos. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. Especificamente será obrigado realizar un iniciático "Traballo de investigación" que consistirá na gravación, transcripción e comentario gramatical dun texto oral en galego.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo co alumnado antes de que este realice o denominado "Traballo de investigación". Nesa titoría o profesor exporá as súas directrices principais: obxectivo, metodoloxía, desenvolvemento e presentación. Por outra parte, na resolución de problemas, con algunhas actividades, o docente comentará, individualmente ou por pequenos grupos, os erros cometidos ou as directrices a seguir no caso de traballos guiados. Igualmente, comentaranse, ben individualmente, ben en grupo, os resultados das probas escritas.
Probas	Descrición
Probas de resposta curta	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo co alumnado antes de que este realice o denominado "Traballo de investigación". Nesa titoría o profesor exporá as súas directrices principais: obxectivo, metodoloxía, desenvolvemento e presentación. Por outra parte, na resolución de problemas, con algunhas actividades, o docente comentará, individualmente ou por pequenos grupos, os erros cometidos ou as directrices a seguir no caso de traballos guiados. Igualmente, comentaranse, ben individualmente, ben en grupo, os resultados das probas escritas.
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo co alumnado antes de que este realice o denominado "Traballo de investigación". Nesa titoría o profesor exporá as súas directrices principais: obxectivo, metodoloxía, desenvolvemento e presentación. Por outra parte, na resolución de problemas, con algunhas actividades, o docente comentará, individualmente ou por pequenos grupos, os erros cometidos ou as directrices a seguir no caso de traballos guiados. Igualmente, comentaranse, ben individualmente, ben en grupo, os resultados das probas escritas.
Outras	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo co alumnado antes de que este realice o denominado "Traballo de investigación". Nesa titoría o profesor exporá as súas directrices principais: obxectivo, metodoloxía, desenvolvemento e presentación. Por outra parte, na resolución de problemas, con algunhas actividades, o docente comentará, individualmente ou por pequenos grupos, os erros cometidos ou as directrices a seguir no caso de traballos guiados. Igualmente, comentaranse, ben individualmente, ben en grupo, os resultados das probas escritas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia ás clases sempre e cando esta sexa máis do 80% delas.	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante o curso, o profesorado especificará que actividades prácticas son avaliables. Tamén se terá en conta a participación activa na resolución das outras actividades. Con respecto ó iniciático "Traballo de investigación" sobre a gravación, transcripción e comentario dun texto oral, o seu valor máximo non superará o 20% da nota total.	25
Probas de resposta curta	Realizarase unha proba escrita na última semana de curso (entre o 5 e o 9 de maio) sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Existe a posibilidade de realización dun exame parcial previo liberador de materia (BLOQUES I, II E III) que tería lugar na cuarta semana de marzo.	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realizarase unha proba escrita na última semana de curso (entre o 5 e o 9 de maio), que pode ser ó mesmo tempo cá "Proba de resposta curta", na que o alumnado deberá identificar, corrixir e xustificar erros lingüísticos en textos escritos e orais. Existe a posibilidade de realización dun exame parcial previo liberador de materia (BLOQUES I, II E III) que tería lugar na cuarta semana de marzo.	30
Outras	Realizarase unha proba oral na que o estudantado deberá demostrar que domina suficientemente o estándar oral galego, en especial o fónico no referido ós seus trazos máis caracterizadores.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia (o alumnado deberá escoller a primeiros do curso un deles):

a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases, e realice e entregue en tempo e forma as tarefas de avaliación indicadas polo profesor. A puntuación final obterase da **suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba**. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas para corrixilas. Ó final do curso tamén se realizará un exame oral individual. En todo caso, para aprobar a materia, o alumnado deberá ter aprobados o exame oral e todos os exames escritos das "Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas" e "Probas de resposta curta". Por este sistema, poderá realizarse un exame escrito parcial liberador de materia na cuarta semana de marzo de 2014, e o outro parcial escrito na última semana de clase (5 a 9 de maio de 2014). De non superar estas probas escritas, o alumnado poderá recuperar só as partes suspensas nun exame escrito que se realizará na semana do 12 ó 16 de maio de 2014 (convocatoria de maio), ou no seu caso no exame escrito da convocatoria de xullo na data que dispoña a Facultade. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia e entrega das tarefas en tempo deberá comunicarllo ó docente. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua pasará a ser avaliado polo sistema b) de "Avaliación única".

b) **Avaliación única**. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na convocatoria de maio deberá entregar o día do **exame final**, que se realizará na semana do **12 ó 16 de maio de 2014**, un "**Traballo de investigación**" (20% da nota) e examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame escrito único**. Este exame único constará de dúas partes: **unha escrita** (70% da nota) e **outra oral** (10% da nota); o/a alumno/a deberá superar obrigatoriamente esta última para aprobar a materia. De non alcanzar un 5, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro exame final único (escrito e oral), ou no seu caso repetir o "**Traballo de investigación**", na convocatoria oficial de xullo na data que dispoña a Facultade. O "**Traballo de investigación**" consistirá na gravación, transcripción e comentario dun texto oral en galego. Para a súa realización deberán falar co profesor. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren, pero non poderán facer os exames parciais.

Bibliografía. Fontes de información

Recoméndaselle ao alumnado a compra das *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego* (2003), así como unha *Gramática* e un *Diccionario* de lingua galega.

GRAMÁTICAS E MANUAIS DE REFERENCIA (van destacadas en negra as recomendadas para este curso)

Álvarez, R.; H. Monteagudo e X. L. Regueira (1986): *Gramática galega*. Vigo: Galaxia.

Álvarez, R. e X. Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Fernández Rei, F. (1990): *Dialectoloxía da lingua galega*. Vigo: Xerais.

Fernández Salgado, Xosé A. (2012): *Apuntamentos da materia*. Ed. do autor.

Freixeiro Mato, X. R. (1998-2000): *Gramática da lingua galega*, 3 vols. Vigo: A Nosa Terra.

González Rei, B. (2004): *Ortografía da lingua galega*. A Coruña: Galinova Editorial.

Hermida Gulías, C. (2004): *Gramática práctica (Morfosintaxe)*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.

Real Academia Galega e Instituto da Lingua Galega (2003): *Normas morfolóxicas do idioma galego*. Santiago de Compostela: ILG e RAG.

Regueira, Xosé L. (coord.) (1996): *Os sons da lingua*. Vigo: Xerais.

DICIONARIOS DE LINGUA GALEGA

Carballeira Anllo, X. M.^a (coord.) (2010): *Gran dicionario Xerais da lingua*. Vigo: Edicións Xerais.

Fernández Salgado, B. (dir.) (2004): *Diccionario de usos e dificultades da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

García González C. e M. González González (dirs.) (2004): *Diccionario castelán-galego da Real Academia Galega*. A Coruña: Real Academia Galega e Fundación Pedro Barrié de la Maza.

González, M. e A. Santamarina (dirs.) (2004): *Vocabulario da lingua galega (VOLG)*. A Coruña: Real Academia Galega e Instituto da Lingua Galega.

López Taboada, C. e M.ª R. Soto Arias (2008): *Diccionario de fraseoloxía galega*. Vigo: Xerais.

Noia Campos, C. e outros (1997): *Diccionario de sinónimos da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Regueira, X.L. (2010): *Diccionario de pronuncia da lingua galega*. Instituto da Lingua Galega / Real Academia Galega.

Real Academia Galega e Instituto da Lingua Galega (2013): *Diccionario da Real Academia*. Ed. en liña

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Comunicación oral e escrita: Galego II/V01G160V01405

Outros comentarios

Para poder seguir a materia cómpre ter un coñecemento previo de lingua galega equivalente ó título de bacharelato.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma moderno: Lingua portuguesa II				
Materia	Idioma moderno: Lingua portuguesa II			
Código	V01G160V01202			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Outros			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Baltrusch , Burghard			
Profesorado	Baltrusch , Burghard Carvalho de Sant Anna, Monica Heloane			
Correo-e	burg@uvigo.es			
Web	http://estudioslusofonos.blogspot.com/			
Descrición xeral	Nesta materia trátase de adquirir coñecementos intermedios de lingua portuguesa (en comprensión e expresión oral e escrita) e coñecementos básicos sobre os países de lingua oficial portuguesa e as súas culturas (correspondentes ao nivel B1 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas).			

Competencias de titulación	
Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Adquirir coñecementos intermediarios de lingua portuguesa: compreensão oral e escrita (conforme A1 nivel B1 do Marco Comum Europeu de Referência para as Línguas).		B4 B5
Adquirir coñecementos intermediarios de Língua portuguesa: expressão oral e escrita (em relação A1 ao nível B1 do Marco Comum Europeu de Referência para as Línguas).		B4 B5
Adquirir coñecementos sobre países de lingua oficial portuguesa: aspetos culturais (correspondentes ao nivel B1 do Marco Comum Europeu de Referência para as Línguas).	A4 A6 A9 A10	B3
Saber traballar en grupo na realización de actividades prácticas nas aulas.	A1 A6 A9 A10	B4

Contidos
Tema

Contidos gramaticais	Conteúdos gramaticais relacionados com o nível B1 do Marco Comum Europeu de Referência para o Ensino de Línguas e diferenças entre as variantes portuguesa e brasileira.
Contidos lexicais e temáticos	Conteúdos lexicais e temáticos relacionados com o nível B2 do Marco Comum Europeu para o Ensino de Línguas. Características lexicais específicas das variantes portuguesa, brasileira e da África lusófona.
Contidos pragmáticos	Formas de tratamento; Idiomatismos; Falsos amigos; Registros; Diferenças entre as variantes portuguesa e brasileira; língua falada e coloquial.
Elementos básicos de cultura lusófona	Aspetos seleccionados de: História de Portugal; História do Brasil; História dos países africanos lusófonos; História da língua portuguesa e de literatura lusófona; música e arte nas culturas lusófonas atuais; sistemas políticos dos países lusófonos; outros aspetos culturais da lusofonia.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	12	12	24
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	30	50
Eventos docentes e/ou divulgativos	3	2	5
Traballos de aula	10	20	30
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	10	12
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	8	10
Outras	2	10	12
Probas de resposta curta	1	6	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Sessões teóricas: explicações teóricas gramaticais e de civilização lusófona.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Sessões práticas: exercícios práticos de produção escrita e oral e revisão de deveres.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Assistência a conferências, filmes, seminários e outras atividades relacionadas com os conteúdos da matéria.
Traballos de aula	Sessões práticas: exercícios gramaticais que requerem uma preparação prévia por parte das alunas e dos alunos. Trabalhos em grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Atenção a problemas específicos apresentados pelos alunos durante as sessões práticas. Uma ou várias provas orais individuais ou em grupos de número reduzido.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atenção a problemas específicos apresentados pelos alunos durante as sessões práticas. Uma ou várias provas orais individuais ou em grupos de número reduzido.
Probas	Descrición
Outras	Atenção a problemas específicos apresentados pelos alunos durante as sessões práticas. Uma ou várias provas orais individuais ou em grupos de número reduzido.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Apresentação de trabalhos com diversidade temática, preparados previamente pelos alunos.	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Prova escrita a ser aplicada na última sessão.	20
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Diferentes exercícios práticos (escritos ou orais) a realizar nas aulas.	20
Outras	Uma ou várias atividades de expressão oral (individual).	30
Probas de resposta curta	Exame escrito sobre os conteúdos de civilização lusófona.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

As/Os estudantes deberán escoller a principio de curso ou un sistema de avaliación continua (cf. supra) ou un sistema de avaliación única. Recoméndase optar polo primeiro.

No caso da avaliación única hai que aprobar todos os procedementos avaliadores para poder calcular a media final. A copia ou o plaxio penalizarase cun suspenso (nota numérica: 0) na proba correspondente.

É obrigatorio consultar regularmente os espazos virtuais da materia na plataforma TEMA e no BLOG asociado.

A condición para ser avaliada/o de forma continua será a asistencia a un 80% das aulas, a non ser que haxa motivos xustificadas para unha asistencia lixeiramente inferior.

Quen opte de forma directa pola avaliación única será avaliada/o ao final do primeiro período das actas (e tamén na convocatoria de xullo) da seguinte forma:

1. Cunha proba escrita teórico-práctica (contando 75% da nota final [teoría: 25%; práctica: 50%]);

e

2. Cunha proba de expresión oral (contando 25% da nota final) que será gravada.

A convocatoria das probas de expresión oral deberá acordarse co profesorado coa antelación necesaria, sendo responsabilidade do alumnado contactar co profesorado.

A non presentación á proba de expresión oral suporá a obtención dunha calificación de 0 (cero) puntos na mesma.

A copia ou o plaxio penalizarase cun suspenso (nota numérica: 0) na proba correspondente.

Os mesmos criterios de avaliación aplicaranse no segundo período das actas.

En todo caso, recoméndase a asistencia ás aulas e ás titorías e consultar regularmente os espazos virtuais da materia na plataforma TEMA e no BLOG asociado, mesmo que non se siga o sistema de avaliación continua.

Bibliografía. Fontes de información

Coimbra, O. M.; Coimbra, I. *Gramática Ativa 1*, Lisboa: Lidel 2011 (ISBN: 978-972-757-638-8).

Coimbra, O. M.; Coimbra, I. *Gramática Ativa 2*, Lisboa: Lidel 2011 (ISBN: 978-972-757-173-4).

Cristóvão, Fernando (dir. e coord.); Maria Adelina Amorim, Maria Lúcia Garcia Marques, Susana Brites Moita. *Dicionário temático da lusofonia*. Lisboa: Texto Editores 2005.

□ . *Da lusitanidade à lusofonia*. Coimbra: Almedina 2008.

Dicionário da Língua Portuguesa 2011. Porto: Porto Editora 2010 (ISBN: 978-972-0-01564-8).

Dicionário Moderno de Verbos Portugueses. Porto: Porto Editora, 2010 (ISBN: 978-972-0-05756-3).

Dicionário Editora de Espanhol-Português. Porto Editora, 2008 (ISBN: 978-972-0-01371-2).

Dicionário Editora de Português-Espanhol, Porto Editora, 2010 (ISBN: 978-972-0-01559-4).

FLIP 8 - Ferramentas para a Língua Portuguesa, Ed. Priberam 2010.

Diciopédia 2010 - DVD-ROM, O Poder do Conhecimento, Porto: Porto Editora 2009.

Dicionário Moderno da Língua Portuguesa. Acordo Ortográfico. Porto: Porto Editora 2010 (ISBN: 978-972-0-01496-2).

Novo Corretor Aurélio 2. Ed. Positivo 2010.

Prontuário da Língua Portuguesa. Porto: Porto Editora 2010 (ISBN: 978-972-0-01438-2).

Português Língua 2ª e Língua estrangeira. Paulo Osório/ Rosa Marina de Brito Meyer. Lidel Editora, 2011. (ISBN: 978.972.757.517-6).

Ensino/Aprendizagem do Português como língua Estrangeira. Manuais de Iniciação. Ana Paula Tavares. Lidel editora (ISBN: 978.972.757.518-3)

Com ou sem acento? - Coleção Guias Práticas - Porto Editora, 2012. (ISBN: 978.972.0.31936-4).

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Panorama das literaturas lusófonas/V01G160V01506

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma moderno: Lingua portuguesa I/V01G160V01103

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua clásica: Lingua latina				
Materia	Lingua clásica: Lingua latina			
Código	V01G160V01203			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento Filoloxía galega e latina				
Coordinador/a Ledo Lemos, Francisco José				
Profesorado Ledo Lemos, Francisco José				
Correo-e ledolemos@uvigo.es				
Web http://webs.uvigo.es/ledolemos				
Descrición xeral Introducción á lingüística latina e á tradución de textos latinos.				

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolverse aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Traducir textos latinos clásicos e medievais de dificultade baixa e media.	A6	B3
	A7	B4
	A13	B5
Coñecer os elementos básicos da fonética, morfoloxía e sintaxe do latín e saber aplicalos.	A3	B1
	A4	B3
		B5
Coñecer un léxico latino elemental e recoñecer as súas derivacións etimolóxicas.	A4	B1
		B2
		B3
		B5

Recoñecer as continuidades e as discontinuidades entre o latín, o galego e o castelán dos elementos fonéticos, gramaticais e léxicos.	A4 A5 A8	B1 B2 B3 B5
Coñecer os datos obxectivos que a lingüística histórico comparada fornece sobre os problemas do xénero gramatical.	A12	B3

Contidos

Tema	
Contexto histórico, lingüístico e cultural do latín	As orixes indoeuropeas. As linguas itálicas. A expansión do latín na antigüidade. Evolución e conservación do latín na Idade Media.
Fonética, fonoloxía e escritura	O alfabeto latino. A reconstrución da pronuncia na época clásica. A acentuación. Semellanzas e diferenzas máis importantes entre o sistema fonolóxico latino e o galego e castelán.
Morfoloxía	A conxugación verbal. A declinación nominal e pronominal. O sufixo do comparativo de superioridade e de superlativo.
Sintaxe	O sistema de casos. Complementariedade entre casos e preposicións. A 'consecutio temporum' e os usos do subxuntivo. O segundo termo de comparación e o superlativo relativo. As oracións de relativo. Os participios e o xerundivo: participios concertados; participios absolutos; perifrástica. O infinitivo. O infinitivo con suxeito en acusativo. A construción 'persoal'. O xerundio: a súa complementariedade con infinitivos e xerundivos. O supino. A conxunción 'cum' e os seus usos. Os diferentes usos do 'ut'. O período condicional. Outras construcións subordinadas completivas. Outras construcións subordinadas circunstanciais.
Vocabulario	O enunciado dos verbos latinos. Listaxe dos verbos latinos máis frecuentes. O enunciado dos substantivos e dos adxectivos. Listaxe dos substantivos e adxectivos latinos máis frecuentes. Peculiaridades dos adverbios. Listaxe dos adverbios latinos máis frecuentes.
Tradución	Recomendacións para a tradución directa (de latín a galego ou español) e inversa (do galego ou español ao latín). O uso do dicionario.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	24	40	64
Resolución de problemas e/ou exercicios	18	58	76
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	0	6
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos gramaticais, coa aclaración de dúbidas puntuais que lle poidan formular os alumnos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	A gramática explicada nas clases maxistras debe ser levada á práctica mediante exercicios específicos e traducións. A maior parte destes exercicios serán preparados primeiro na casa polos alumnos e corrixidos despois nas clases prácticas. Por outra banda, en varias das clases prácticas proporáselles aos alumnos un exercicio que cada un deles deberá resolver individualmente e que poderá ser tido en conta para a nota final (véxase o indicado no apartado sobre "avaliación").

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	(*)Cada estudante poderá asistir a titorías, individualmente ou en grupo, para resolver dúbidas, consultar avaliacións *provisionales e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	(*)Cada estudante poderá asistir a titorías, individualmente ou en grupo, para resolver dúbidas, consultar avaliacións *provisionales e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Probas	Descrición
Probas de resposta curta	(*)Cada estudante poderá asistir a titorías, individualmente ou en grupo, para resolver dúbidas, consultar avaliacións *provisionales e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	(*)Cada estudante poderá asistir a titorías, individualmente ou en grupo, para resolver dúbidas, consultar avaliacións *provisionales e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	(*)Cada estudante poderá asistir a titorías, individualmente ou en grupo, para resolver dúbidas, consultar avaliacións *provisionales e comentar diversos aspectos do seu traballo no curso.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tradución de frases curtas que precisan a aplicación de coñecementos sintácticos específicos (uso dos casos, formas nominais do verbo, etc.).	30
Probas de resposta curta	Realización de probas escritas nas que se demostre o coñecemento e a aplicación da morfoloxía (nominal e verbal) e da fonética latinas.	30
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Tradución de textos latinos, de certa extensión (orixinais ou adaptados).	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

A materia está dividida en tres grandes apartados que gardan entre eles unha inevitable gradación, de tal xeito que non se poden facer progresos no segundo ou terceiro sen antes ter un dominio suficiente dos apartados previos:

- 1) fonética e morfoloxía,
- 2) sintaxe,
- 3) tradución.

Ao longo do curso, os alumnos deberán resolver individualmente na aula certos exercicios que o profesor recollerá e corruxirá. Por medio destes exercicios o profesor irá vendo en diferentes momentos do curso ata qué punto cada un dos alumnos vai acadando os obxectivos previstos en cada un deses tres grandes apartados. Por outra banda, dado o carácter intrinsecamente acumulativo da materia (na aprendizaxe dun idioma, cada novo coñecemento sempre require manter actualizados os coñecementos previos), os resultados destes exercicios serán tanto máis indicativos canto máis avanzado vaia o curso, pois reflicten non só o coñecemento da materia máis recente, senón o de toda a materia precedente.

A proba final (a finais do período lectivo), á que deben presentarse todos os alumnos, constará de tres partes, paralelas a eses tres grandes apartados nos que se divide a materia:

- 1) fonética e morfoloxía: silabación e acentuación; recoñecemento de formas nominais e verbais.
- 2) sintaxe: tradución de diversas frases illadas nas que se recollan estruturas sintácticas específicas (construcións de participios ou infinitivos, usos do *ut*, etc.).
- 3) tradución: tradución de textos orixinais (eventualmente simplificados).

Os alumnos que, polos motivos que sexan, non tivesen asistido regularmente ás clases, terán que ser avaliados exclusivamente polos resultados desta proba final.

Polo contrario, cada un dos alumnos que entregasen ao longo do curso todos ou case todos os anteditos exercicios recibirá antes da proba final unha comunicación escrita e persoal na que se lle comunicará a porcentaxe que, a xuízo do profesor, ten xa lograda dos obxectivos fixados para cada un dos tres apartados en que se divide a materia. Os resultados da proba final unicamente serán tidos en conta se permiten elevar estas porcentaxes.

Tanto no caso dos alumnos que unicamente se presentaron á proba final, como no dos que tamén foron entregando os

exercicios solicitados ao longo do curso, a puntuación final absoluta obterase a través das puntuacións en cada un dos tres grandes apartados segundo a seguinte proporción:

- 1) fonética e morfoloxía: 30%
- 2) sintaxe: 30%
- 3) tradución: 40%

A proba da segunda convocatoria terá a mesma estrutura que a da primeira, e seguiranse exactamente os mesmos criterios.

Bibliografía. Fontes de información

DICIONARIOS ESCOLARES

Segura Munguía, Santiago, *Nuevo diccionario etimológico latín-español y de las voces derivadas*; Bilbao, Univ. de Deusto, 2006. ISBN 9788474857542

Iter 2000: Diccionario ilustrado latino-español, Barcelona, Sopena, 1999; ISBN 8430311548.

Diccionario ilustrado latino-español, español-latino (VOX-SPES) ISBN 9788471535962 [consultable en Internet: <http://www.scribd.com/doc/3283274/Diccionario-Vox-Latin>]

Glare P.G.W (ed.), *The Oxford Latin Dictionary*; Oxford, Oxford University Press, 1968-1982.

Gaffiot & Flobert: *Dictionnaire Latin-Français (Le Grand Gaffiot)*; París, Hachette, 2000 [consultable en Internet: <http://www.lexilogos.com/latin/gaffiot.php>]

Pódense atopar todo tipo de dicionarios latinos na seguinte páxina electrónica:
http://www.lexilogos.com/latin_langue_dictionnaires.htm

Rubio, Lisardo, *Nueva gramática latina*; Barcelona, Editorial Coloquio, 1985

Valentí Fiol, Eduardo, *Sintaxis latina*; Barcelona, Editorial Bosch, 1969 [hai moitas reedicións]. Inclúe frases para practicar.

Guillén Cabañero, José, *Gramática latina histórico-teórico-práctica*; Salamanca, Ediciones Sígueme, 1963 [hai moitas reedicións]. Moi rica en contidos, pero bastante confusa.

MÉTODOS DE LATÍN

Ørberg, Hans H., *Lingua Latina per se illustrata, pars II: Roma Aeterna*; Copenhague, editorial Domus Latina, diferentes edicións constantemente actualizadas (ISBN 9788799701681).

Sobre outros libros e materiais do método de Hans H. Ørberg pódese consultar a páxina electrónica da asociación que o distribúe na Península Ibérica: <http://www.culturaclasica.com/lingualatina/informacion.htm>

Rubio, Lisardo, *Nueva gramática latina: ejercicios*; Barcelona, Editorial Coloquio, 1985.

Bassols De Climent, M.: *Fonética Latina* (cun apéndice sobre "Fonemática latina" por S. Mariner); Madrid, 1976.

Baños, José Miguel (coordinador), *Sintaxis del latín clásico*; Madrid, Liceus; ISBN 9788498228441.

Monteil P., *Éléments de phonétique et de morphologie du latin*; París, Editorial F. Nathan, 1970 [tradución española, con actualizacións, de C. Fernández: *Elementos de fonética y morfología del latín*, Sevilla, Ediciones de la Universidad de Sevilla, 1992]

Rubio Fernández, L.: *Introducción a la sintaxis estructural del latín*; Barcelona, Editorial Coloquio, 1982

Recomendacións

Outros comentarios

Cómpre que os alumnos teñan xa os coñecementos elementais que, en principio, se deben adquirir no bacharelato. Os

alumnos que, polo motivo que sexa, non teñan coñecementos previos de latín deberían adquirir pola súa conta os rudimentos no cuadrimestre previo a cursar a materia; para facilitar isto, se é posible, organizarase un "curso cero" durante ese primeiro cuadrimestre. Suponse, por outra banda, que os alumnos teñen unha base relativamente sólida en fonoloxía, morfoloxía e sintaxe do galego e castelán.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura: Panorama de la literatura en lengua española I				
Materia	Literatura: Panorama de la literatura en lengua española I			
Código	V01G160V01204			
Titulación	Grado en Estudios de Gallego y Español			
Descriptores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Literatura española y teoría de la literatura			
Coordinador/a	Chas Aguión, Antonio Montero Reguera, José Francisco			
Profesorado	Chas Aguión, Antonio Montero Reguera, José Francisco			
Correo-e	achas@uvigo.es jmontero@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Introducción a la historia de la literatura en lengua española de la Edad Media y de los siglos XVI y XVII, así como a los fundamentos básicos de la metodología de la investigación literaria.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar los fundamentos teóricos y aplicados que ofrecen los diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar y describir las literaturas española, gallega y lusófona en sus distintos ámbitos culturales y sociales, períodos, géneros y movimientos
A6	Argumentar los temas y textos objeto de estudio de acuerdo con las convenciones académicas, aportando pruebas y sirviéndose de los recursos bibliográficos y electrónicos disponibles, especialmente de los orientados a la investigación lingüística y literaria y a la docencia de las lenguas impartidas en el grado
A8	Formular razonamientos críticos en los ámbitos de estudio lingüístico y literario a fin de adquirir métodos sólidos de análisis, que trasciendan la mera aproximación intuitiva a las lenguas y textos objeto de estudio
B1	Que las/los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio
B2	Que las/los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio
B5	Que las/los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Identificar, comprender, sintetizar y describir las principales aportaciones en el ámbito cultural y social de la literatura española del período medieval y de los siglos XVI y XVII.	A3	B1
Poseer los conocimientos necesarios en torno a los principales autores, géneros, movimientos y autores de la literatura medieval española y de los siglos XVI y XVII.	A3 A6	
Formular razonamientos críticos a fin de adquirir métodos sólidos de análisis y acercamiento a los textos pertenecientes al corpus de literatura española medieval y de los siglos XVI y XVII.	A8	B2
Adquirir las competencias y habilidades precisas para desarrollar trabajos de investigación literaria centradas en el período comprendido en el descriptor de esta materia (Edad Media y siglos XVI y XVII).		B5

Contenidos

Tema	
1. Panorama de la literatura en lengua española de la Edad Media.	1.1. Poesía. 1.2. Prosa. 1.3. Orígenes del teatro.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	8	0	8
Sesión magistral	18	18	36
Trabajos de aula	14	0	14
Tutoría en grupo	6	0	6
Eventos docentes y/o divulgativos	2	0	2
Trabajos tutelados	0	24	24
Seminarios	4	0	4
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	0	28	28
Pruebas prácticas, de ejecución de tareas reales y/o simuladas.	0	28	28

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Actividades introductorias	En las primeras horas de docencia presencial, se prevé organizar la marcha de la materia; esto sucederá en ambas partes de la materia, correspondientes a ambos profesores. Puesto que se trata de estudiantes de primer curso, expondremos la metodología, procurando anticipar y aclarar aquellas cuestiones que afecten al desarrollo del curso. Asimismo, en estas sesiones introductorias se le adjudicarán los trabajos a cada alumno/a matriculado/a.
Sesión magistral	En las clases teóricas les presentamos al alumnado cada uno de los temas de manera organizada, proporcionándole una selección bibliográfica que comentamos al inicio de cada uno de ellos y un guión con los principales aspectos, todo esto sin descuidar la importancia de los textos literarios. Aunque se trata de un método de enseñanza fundamentalmente temático y que pretende transmitir el mayor número de contenidos al mayor número de estudiantes en el menor tiempo posible, se procura, con todo, suscitar la participación del alumnado, de modo que pueda intervenir, preguntar o participar en la exposición.
Trabajos de aula	Consideramos la práctica como parte complementaria de la exposición teórica. Por eso, continuamente haremos aplicaciones prácticas de los conceptos expuestos, tanto en las sesiones magistrales como en los seminarios. Para el primero de los temas, se organizarán ejercicios basados en cuestiones de carácter metodológico e instrumental, como búsquedas bibliográficas guiadas, elaboración de pequeños repertorios bibliográficos o cotejo de diferentes sistemas de citación. En toda la asignatura le concedemos especial importancia al comentario de textos, complemento indispensable a las explicaciones teóricas, por lo que se procurará que la explicación sobre una obra o un género vaya inmediatamente acompañada por el comentario de un fragmento o de la totalidad de ésta, mostrando así la utilidad de los conocimientos teóricos para hacer una lectura mejorada del texto. Asimismo, en las clases prácticas también pueden realizarse otras actividades, como la confección de fichas de lectura, reseñas y síntesis sobre la lectura de algún trabajo crítico.
Tutoría en grupo	Horas distribuidas a lo largo del curso, de carácter obligatorio, fijadas en el horario oficial y correspondientes a la docencia presencial. En ellas les aclaramos al alumnado, entre otros aspectos, nociones acerca del manejo de fuentes instrumentales (catálogos, bases de datos etc.), explicaciones de cuestiones de carácter metodológico, resolución de dudas suscitadas en la elaboración de los diferentes trabajos del/la estudiante, así como en las lecturas, o bien atenderemos a la revisión de conceptos.
Eventos docentes y/o divulgativos	Está prevista la asistencia de un/una especialista en la materia para que pronuncie una conferencia, cuya fecha se anticipará al alumnado. Será en el espacio reservado a las horas presenciales y sobre uno de los contenidos del programa.

Trabajos tutelados	Dentro de este apartado se consideran diferentes actividades que ha de realizar el estudiantado en las horas presenciales. Antes de todo, y tratándose de una materia de literatura, tiene que realizar la lectura de una serie de obras, tanto fuentes primarias como secundarias, obligatorias y optativas (de las que informamos en el apartado correspondiente). El alumnado dará cuenta de la correcta asimilación de estas lecturas tanto en la elaboración de las pruebas-examen, como en los trabajos de aula, que habrán de realizar en las horas prácticas. Asimismo, dentro del apartado de pruebas, el/la estudiante ha de entregar, para cada una de las dos partes de la asignatura, trabajos de carácter obligatorio para quienes sigan el sistema de evaluación continua. Dichos trabajos podrán consistir en búsquedas bibliográficas guiadas, en el catálogo de la biblioteca del centro, de todas las ediciones correspondientes a un título determinado, dentro del corpus de obras de literatura española medieval y de los Siglos de Oro de esta materia, así como su posterior clasificación justificada y presentación de todos los datos bibliográficos pertinentes, de acuerdo con el listado que organizarán los profesores en las horas dedicadas a las actividades introductorias. La asignación del título concreto a cada uno de los/as estudiantes se realizará en las primeras sesiones de las actividades introductorias, pues podrá ser individual o colectivo, en función del número de alumnos o alumnas que se matriculen en la materia. Asimismo, también podrán encargarse trabajos sobre temas concretos o aspectos particulares de obras del período abarcado.
Seminarios	Los seminarios permiten el análisis más detenido de un tema. Previamente, les proporcionaremos material al alumnado para que en sus sesiones se conviertan no sólo en receptores de información, sino que también puedan contribuir, con sus juicios, a la explicación del tema o de la obra que se trate de analizar.

Atención personalizada	
Metodologías	Descripción
Actividades introductorias	Tanto en las horas dedicadas a las actividades introductorias como en las que, a lo largo del curso, les asigno a las tutorías en grupo, ambas en horario presencial, expondremos al alumnado aspectos relativos a la metodología de la materia y a su seguimiento. Asimismo, atenderemos a la marcha de los trabajos, organizando un control individualizado de cada estudiante, exponiendo los principios metodológicos que ha de regir su elaboración, así como los fundamentos para su evaluación. Para realizar esta supervisión personalizada, el alumnado tendrá asignadas las horas de contacto con el profesor, de carácter obligatorio, además de aquellas optativas que pueda precisar.
Tutoría en grupo	Tanto en las horas dedicadas a las actividades introductorias como en las que, a lo largo del curso, les asigno a las tutorías en grupo, ambas en horario presencial, expondremos al alumnado aspectos relativos a la metodología de la materia y a su seguimiento. Asimismo, atenderemos a la marcha de los trabajos, organizando un control individualizado de cada estudiante, exponiendo los principios metodológicos que ha de regir su elaboración, así como los fundamentos para su evaluación. Para realizar esta supervisión personalizada, el alumnado tendrá asignadas las horas de contacto con el profesor, de carácter obligatorio, además de aquellas optativas que pueda precisar.
Trabajos tutelados	Tanto en las horas dedicadas a las actividades introductorias como en las que, a lo largo del curso, les asigno a las tutorías en grupo, ambas en horario presencial, expondremos al alumnado aspectos relativos a la metodología de la materia y a su seguimiento. Asimismo, atenderemos a la marcha de los trabajos, organizando un control individualizado de cada estudiante, exponiendo los principios metodológicos que ha de regir su elaboración, así como los fundamentos para su evaluación. Para realizar esta supervisión personalizada, el alumnado tendrá asignadas las horas de contacto con el profesor, de carácter obligatorio, además de aquellas optativas que pueda precisar.

Evaluación		
	Descripción	Cualificación
Trabajos de aula	A lo largo del curso se harán diferentes ejercicios en el aula, correspondientes a los diferentes temas y contenidos de la guía. Se podrán corregir en el aula o recogerse, dependiendo de la entidad de los mismos (como por ejemplo: comentarios métricos, retóricos, análisis de fragmentos, etc.). La suma de estos trabajos contará un 10% para los alumnos que opten por la evaluación continua y hayan asistido con regularidad (nunca más del 20% de las horas presenciales).	10
Trabajos tutelados	La realización del trabajo, su entrega en fecha y la evaluación positiva del mismo será condición indispensable para superar la materia, para quienes hayan elegido el sistema de evaluación continua. Se tendrá en cuenta la correcta asimilación de los contenidos, pero también la utilización adecuada de los instrumentos metodológicos, que serán expuestos en las tutorías colectivas, la presentación formal, así como la redacción.	20

Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	Para superar la asignatura, el alumnado habrá de aprobar una prueba escrita, EN LA SEMANA FINAL DEL CUATRIMESTRE. Dicha prueba constará de dos tipos de preguntas: a) desarrollo de un tema, o bien de varias preguntas breves, de acuerdo con los contenidos de la guía docente expuestos y elaborados en las sesiones presenciales.	30
Pruebas prácticas, de ejecución de tareas reales y/o simuladas.	b) prueba práctica: consistente en la elaboración de un comentario literario de un fragmento de las obras de lectura obligatoria, y/o varias preguntas de aplicación práctica de contenidos expuestos en las sesiones presenciales (comentarios métricos o retóricos de un fragmento, análisis sobre cuestiones de metodología, tales como citación bibliográfica, etc.). Para superar la asignatura deberá aprobar ambas partes del examen, que, en su totalidad, supondrá un 70% de la calificación final en la evaluación continua.	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

Puesto que esta asignatura consta de dos partes bien diferenciadas, siete semanas del curso se dedicarán al estudio de la Literatura Española de la Edad Media y otra tantas a la de los Siglos XVI y XVII. En consecuencia, el alumnado que se incorpore a cualquiera de estas dos partes más tarde de la tercera sesión perderá el derecho a la evaluación continua.

Para el alumnado que haya optado por la evaluación continua habrá un examen al final de cada una de las dos partes en que se divide la materia. Para la primera parte el examen será el día **17 de marzo**, al regreso del período autónomo de trabajo sin docencia del segundo cuatrimestre. Para la segunda parte, el examen tendrá lugar el día **12 de mayo**. En estas pruebas escritas se combinarán ejercicios de respuesta larga (desarrollo de un tema o varias preguntas breves, siempre de acuerdo con el temario expuesto en la guía docente) y pruebas prácticas (un comentario literario de un fragmento de las obras literarias de lectura obligatoria, o bien varias preguntas de aplicación práctica de contenidos expuestos en las sesiones presenciales) y, para quienes no hayan optado por la evaluación continua, constituirá el 100% de la calificación final (para quienes sí hagan evaluación continua, será un 70%, como queda expuesto en el cuadro). Quienes no superen esta evaluación continua deberán presentarse al examen de julio en la fecha que fije la Facultad. Los exámenes, tanto los de cada parte de la materia como el de julio, constarán de pruebas prácticas y teóricas.

Fuentes de información

LECTURAS OBLIGATORIAS

Con carácter obligatorio, el alumnado habrá de realizar dos lecturas, una por cada una de las partes de la materia:

2) Miguel de Cervantes Saavedra, *Don Quijote de la Mancha* (1ª y 2ª parte). Ediciones, por orden de preferencia: Instituto Cervantes, RAE, Planeta, Castalia, Alfaguara.

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Panorama de la literatura en lengua española II/V01G160V01404

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura: Teoría da literatura				
Materia	Literatura: Teoría da literatura			
Código	V01G160V01205			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	busuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Afondar nos grandes temas que lle preocupan á teoría literaria contemporánea: 1. Que é e como distinguir un texto artístico. 2. Que funcións cumpre a literatura no mundo en que vivimos. 3. Como se constrúe o sentido dos obxectos artísticos. 4. A que intereses serven os obxectos artísticos.			

Competencias de titulación	
Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Ser capaces de reflectir en conexión coa ontoloxía e función da literatura.	A3 A4	
Comentar textos literarios varios e relacionalos co xénero a que corresponden, e saber xustificar esa atribución.	A4 A6 A8	B2 B3
Ser capaces de expoñer oralmente de forma sintética a súa comprensión dos textos, literarios ou teóricos.	A8	B2 B4
Saber relacionar os textos literarios co seu contexto.	A4	B3
Saber apreciar a diferenza estética.	A4 A7 A8	B2 B3
Ser capaces de ler textos de teoría da literatura de orientacións teóricas diversas e situalos na que corresponda.	A4	B1
Ser capaces de facer recensións deles por escrito.	A4 A6	B2

Contidos	
Tema	
1. Que é a literatura?	1.1. Respostas históricas a esta pregunta.
2. Funcións da literatura:	2.1. Paideia e hedonismo. 2.2. A mirada estética. 2.3. A estética do compromiso.
3. As disciplinas literarias:	3.1. A filoloxía e as súas tarefas. 3.2. Outras disciplinas: teoría, crítica, historia, comparatismo.
4. A comunicación literaria:	4.1. Os suxeitos da comunicación literaria: oralidade e escritura. 4.2. A enunciación literaria. 4.3. Xéneros literarios: narrativa, lírica, dramática, didáctica.
5. Métodos de estudo da obra literaria:	5.1. Autoriais / da recepción 5.2. Formalismos. 5.3. Poéticas sociais. 5.4. Postestruturalismo.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	28	44	72
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	2	4
Debates	2	2	4
Presentacións/exposicións	2	4	6
Titoría en grupo	2	0	2
Traballos de aula	4	8	12
Actividades introdutorias	2	2	4
Traballos e proxectos	8	32	40
Probos de resposta curta	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	O profesor explicará tema por tema os contidos da materia: atender e tentar seguir a explicación.
Eventos docentes e/ou divulgativos	O estudiantado asistirá a conferencias ou a calquera outro evento formativo que se organice na Facultade e teña relación coa materia.
Debates	O alumnado, organizado en grupos, debe defender oralmente unha idea, unha tendencia artística, una actitude crítica ante certos textos ou escolas críticas etc.
Presentacións/exposicións	Exposición oral do traballo de investigación da materia, poñendo especial énfase na claridade expositiva e no uso dun rexistro lingüístico adecuado á situación.
Titoría en grupo	De preparación dos traballos que deben ser expostos, onde se resolverán todas as dúbidas que poida haber con anterioridade á exposición.
Traballos de aula	Traballos de análise literaria, sobre obras da tradición literaria occidental.
Actividades introdutorias	Presentación da materia e explicación dos contidos do temario, así como a advertencia sobre os prerequisites para poder ter un resultado exitoso no curso da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	O profesor orientará o alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba.
Presentacións/exposicións	O profesor orientará o alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba.
Traballos de aula	O profesor orientará o alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba.
Probos	Descrición
Traballos e proxectos	O profesor orientará o alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba.
Probos de resposta curta	O profesor orientará o alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Valorarase a atención e a capacidade do alumnado para intervir propoñendo ou rebatendo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión.	10
Titoría en grupo	Valorarase a preparación coa que se chega antes da presentación dun traballo de clase e o compromiso de cada persoa co grupo. Da presentación, o rigor expositivo, a orixinalidade (é dicir, non a mera copia senón o traballo persoal sobre as fontes utilizadas) e o uso dunha linguaxe escrupulosamente correcta e precisa. A exposición será sempre oral, nunca lida.	20
Traballos de aula	Traballos de análise literaria, sobre obras do canon literario occidental.	20
Traballos e proxectos	Valorarase a profundidade do tratamento do tema, a orixinalidade (estará penalizada ao máximo a copia) e o uso dunha linguaxe escrupulosamente correcta e precisa.	25
Probas de resposta curta	Cualificarase o nivel de coñecemento da materia, e o uso impecablemente correcto da linguaxe.	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será continua, o que implica asistencia (ao menos do 80%), participación, e traballos. Se non pode seguir a avaliación continua o/a alumno/a deberá comunicarllo argumentadamente a profesora.

Se o/a alumno/a prevé a imposibilidade de asistencia a clase, deberá comunicalo e xustificalo.

Nos casos de renuncia, o cando se incumpran as condicións esixidas para a avaliación continua, o alumnado será avaliado mediante proba única, inmediatamente antes do final do periodo lectivo. A proba constará de preguntas e exercicios sobre os contidos e lecturas do programa. A mesma estrutura terá a proba na segunda edición de actas (xullo).

Na proba da segunda edición de actas, será preciso examinarse da materia enteira.

Bibliografía. Fontes de información

AGUIAR E SILVA, Vítor Manuel de. *Teoría de la literatura*. Madrid: Gredos, 1979.

AGUIAR E SILVA, Vítor Manuel de. *Teoria da literatura*, vol. I. Coimbra: Livraria Almedina, 1984.

CULLER, Jonathan. *Breve introducción a la teoría literaria*. Barcelona: Crítica, 2000.

EAGLETON, Terry. *Una introducción a la teoría literaria*. México: Fondo de Cultura Económica, 1993.

ESTÉBANEZ CALDERÓN, Demetrio. *Diccionario de Literatura*. Madrid: Alianza, 1996.

GARRIDO GALLARDO, Miguel Ángel. *Introducción a la Teoría de la Literatura*. Madrid: Síntesis, 2001.

REIS, Carlos. *O conhecimento da literatura. Introdução aos estudos literarios*. Coimbra: Livraria Almedina, 1995.

SELDEN, Raman. *La teoría literaria contemporánea*. Barcelona: Ariel, 1989.

VILLANUEVA, Darío. *Curso de Teoría de la Literatura*. Madrid: Taurus, 1994.

WELLEK, René, WARREN, Austin. *Teoría literaria*. Madrid: Gredos, 1974

NOTA: Unha bibliografía máis específica para temas ou asuntos puntuais será provista polo docente cando proceda.

Recomendacións

Outros comentarios

É imprescindible coñecer as principais ferramentas informáticas e os medios virtuais.